

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 ft — kr.   Negyedévre 1 ft 50 kr.
Félévre 2 „ 50 „   Egy szám ára 12 kr.

Előfizetni az év folytatán minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: KATONA J.-ÜTCZA, 35. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÜTCZA, 186. SZ.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetésekül árbejegyzés adatik.

Bélfelgaj minden bejtatásért 30 kr.

A tervezett vágóhidról.

A városiasodás egyik elmellőzhetlen kelléke ma már a közrend és köztisztaság s azok a városok is, amelyeknek nincs elég anyagi erejük, hogy monumentális középületeket emeljenek, törekednek oda, hogy a városiasodást a köztisztaság s a közegészségügy ápolásával előmozdítsák.

A mi városunk is szegény arra, hogy monumentális középületeket emeljen, elég egyelőre, ha iskoláit el tudja fértelni, a laktanyát fel tudja építeni, a minek a megtörténte után nagyon rövid idő alatt bizon bele kell menni egy új városrész építésébe, a mi maga nem kevesebb, mintegy fél millió forint veszi igénybe.

Bizon szegény ez a mi városunk a között a 3669 ház közt, a hány ház Kecskeméten van; alig van magának a városnak a szegények háza meg a kerületi iskolán kívül egy-egy nem diszes, hanem csak tisztességes épülete.

És ha egy idegen itt megfordul nálunk s utcáról utcára járva kérdi, hol vannak a község épületei? hát bizon nem nagyon mutogatni. Persze ennek nem a most élő nemzedék az oka.

A multban más jelszavak voltak az uralkodók. Külbirtok szerzése, a mi a várost majdan izomssa, vagyonossá teendette. És ez a törekvés nagyon, de nagyon jogosult volt, lehetővé tette azt, hogy a kecskeméti községi élet a legelőbbak közé tartozott. Községi pótadót sokáig nem ismertünk.

De bekövetkezett a közigazgatás bonyodalma ezer és ezer teendővel. Tizenhat négyszögmerőföldön kell adminisztrálni; bizon ez nagy hivatali apparátust követel, melynek költségeit viselni kell. Ehhez járul, hogy Kecskemét polgársága óriási áldozatot hozott a közköztartás- s nevelésügynek

úgyanyira, hogy ma alig van város — a fővárost leszámítva. — mely oly nagy áldozatot hozott volna ennek az ügynek. A közigazgatás és a kulturügy felemészt sokat, igen sokat, kevés marad másra.

De azért haladunk lassan ugyan, de a haladás észlelhető minden irányban. A város pénzügyei tisztázottak, vagy jórésben már tisztázottak s ez a jövő fejlődés első alapfeltétele.

Az erőszakolt újításoktól távol tarták magoktól tartani böles mérséklettel a város ügyeinek intézői.

A rohamos s kellőleg meg nem gondolt reformok valóban csak átkosak s oly túlterhelhetést vonhatnak maguk után, mely az egészség fejlődés elé később nehezen elhárítható akadályokat gördítenének.

A forcirozott újítás veszélyes, mutatja az állambáztartás s sok város.

A jelszó azonban mégis az: hogy előre, előre! Csakhogy meg kell választani, hogy mily irányban?

A városnál most terveznek s a tervezettel egy érezhető hiányon kívánnak segíteni.

Legközelebb a főmérnök ki volt küldve Ujpest- és Bajára az ott felállítva levő vágóhidak megtekintésére s beható tanulmányozására.

Egy vágóhidnak felállítása régi óhajtat.

Kívánják ezt a rend, a köztisztaság, a közegészség követelményei.

A hústáplálék anyaga, mielőtt fogyasztás elé kerül, kell, hogy kellő mérvű orvosrendőri felügyelet s ellenőrzés alá kerüljön. És ez csakis az érdekelték által használatba venni parancsolt vágóhid felállítása mellett lehetséges. Ehhez járul, hogy a nagy lábasjóságok tulajdonjogi ellenőrzése s így minden az ezen ügy körül előfordulható visszélések megakadályozása egy kötelező használatba vétetni

rendelt s kellőleg berendezett közbizághiddal keresztülvihető.

A nagy lábasjóság tartása ez által az érdekelt iparosoknak megkönnyítették s a közbizághidra levő jágmakrák a levágott marha húsananyagának tiszta kezelését, hosszabb időn keresztül tüde és friss állapotban való eltarthatását lehetővé teszik.

Ha meggondoljuk, hogy ez által a tiszta kezelés, a fertőző anyagok gyors eltávolítása majdan lehetővé válik, úgy mindenki csak örömmel üdvözölheti a tervezetet.

És ez, a mint megbízható forrásból értesülve vagyunk, a legközelebbi városi törvényhatósági közgyűlés előtt már szőnyegre kerül.

Igaz, hogy a városnak jelentékeny költséget okoz, de e költség a hasznos beruházás jellegével bir s így ennek a keresztülvittele előbbre való már ezen szempontból s a város által metalan eszközlőbe venni szándékolt lucrativ természetű építkezéseimél.

Igen, az építeni tervezett vágóhid a hasznos beruházás jellegével fog birni, mert két irányban válik majd hasznára a város pénztárának. Fontosabbá teheti a hűsfogyasztási adó ellenőrzését, a mi már magában véve nagy előny; másrészt pedig a vágóhídi díjakban a beruházott tőkének kamat-latait bőségesen megkapja a város.

Enyit akartunk röviden elmondani erről a tervezetről; nem kételkedünk, hogy ez, ha a közgyűlés elé kerül, egyhangúlag elfog fogadtatni.

Közgyűlés.

Kecskemét az. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 10-én tartotta meg rendes havi közgyűlését a bizottsági tagok tömeges részvétele mellett. Az elnöki széket Sza páry István gróf főispán foglalja el és a gyűlést d. e. 1/10 órákor megnyitotta. Interpelláció nem lévén, a napirendre kitűzött ügyek vétettek tárgyalás alá. Polgármester ápril

és május havi jelentése felolvasztatott. Ezen jelentés feltűnteti az ápril és május havi ügyforgalmat és a pénztár állását. A közbiztonsági állapot eléggé kedvezőnek mondható, mert a személybiztonság egyáltalában nem, a vagyonbiztonság pedig csak néhány kisebb értékű lopás által zavartott meg a mondott hónapokban, de az ápril és május hónapban elkötvetett néhány lopás tettesi is, két eset kivételével, kipuhatoltattak és megfenyítették az illetékes büntető bíróságnak átszolgáltattak. A közegészség ápril és május havi állapota a tisztí főorvos jelentése szerint kedvező, sőt kedvezőbb, mint márezius hónap volt, a mennyi úgy a halálozás, mint a betegesedés száma tetemesen apadt. Ápril és május hónapokban uralkodó betegségek volt a nehézkes légzés és légzési szervbántalmak. A piaci felügyelet rendészeti szempontból pontosan teljesített. A polgármester ezen jelentése tudomásul vétetett ugyan, azonban a főmérnök indítványára a közgyűlés a polgármestert oda utasította, hogy jövőre a havi jelentésekbe a mérnöki és építészeti ügyeket is vegye föl s különösen tüntesse föl azt, hogy mennyi közmunkaerő áll havonként rendelkezésre és ebből mennyi és mire használtatik föl az illető hónapban.

Ezen jelentés után tudomásul vétetett a földm., ipar- s keresk. ügyi m. kir. miniszterium körrendelete, a mely szerint Dr. Bojafonovszki Richárd budapesti németbírómái főkonsul kinevezési okmányára a működtetési jog záradékával legelőbb helyen állgattatik. Tudomásul vétetett a közm. és közl. ügyi m. kir. miniszteriumnak körrendelete az út-, hid- és követvám-ügyében az illetőség, illetőleg hatáskör megállapítása tárgyában. Ugyancsak tudomásul vétetett és foganatosítatni rendeltetett a belügyminiszter leirata, a mely szerint Sánta Lajos és Balog András-féle ma-lomtelkek megvételét jóváhagyta. Tudomásul vétetett továbbá az 1885. évi költségelőirányzatot jóváhagyó belügyminiszteri leirata. A belügyminiszter azonban a költségvetés némely kiadási tételeit nem ugyan törölni, mint inkább felvilágosítani rendelte. Ellenmondást lát ugyanis a belügyminiszterium abban, hogy a költségvetés kiadási közölly tisztí és szolgai állomások fizetési is sorolvák (budapesti kecskeméti házfelügyelő, műkert-felügyelő, ezigánytizedes stb.), a melyek a szervezeti szabályokban elő nem fordulnak. E tekintetben rendeltetett, hogy oly érdemű felvilágosító felirat intézendő a belügyminiszteriumhoz, hogy az említett állások nincse-

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA

A kecskeméti házaló kofa.

— Kézirat. —

Ez is specialitás tipikus alakja az alföldi némbereknek.

Piros posztság az arca, az egész asszony maga a megtestesült egészség s bizon nagyon jól esik végig nézni ezt a kereskedő asszonyt, a kiből a kalmárkodó szellemet vagy az élelmesség, vagy a szükség nevelte fel.

A házaló kofa rendszeren túl van a negyvenen. Fiatal korban kofává lehet valaki, de házaló kofaságra csak akkor adja magát, mikor a teljes kort már csaknem duplázza élete át.

Nyáron karton ruhát visel. Hogy viseli meg is látszik rajta. Hagyott színű nagyon, „becsapta vele a botos” — mint maga mondja — pedig váltig mondta, hogy nem hagyja meg a színt. Szegény asszony szídjá érte a botos, pedig a kereskedőnek igaza volt, hogy nem hagyja meg a színt, a szin hagyta el a kartont.

A kecskeméti kofa fejét — előre kihegyesedéssel — egy három szögletre hajtott mouslin kendővel köti be, melyet le-leránt, mikor melege van, vagy mikor nagyon igazott, s melyet hevenyében ismét fel tud kötni úgy, hogy eltalálja teljesen a simétráit. Elöl kicsüsküllik éppen a homlok közepén, hátulról pedig lehajlik a nyak fölé éppen a két váll között.

A házaló kofa lábbelijét a bórpuapus képezi, ez is megrepesztett s ráncos, hogy is ne, mikor évente nem telik többre egy

párnál. Harisnyája nincsen, minnek is volna, akkor nem láthatná senki a cseklarépa szintű lábzsárait.

Ezeknek veszi pedig legtöbb hasznát az esze után.

Kora hajnalban már a piacon van árúival. Liba, tyúk, kappan, káca, pulyka és galamb, tojás, bab, borsó és kása mind oly árúcsikkok, melyekkel szívesen kereskedik.

Isméri az olcsó beszerzési forrásokat. Van benne mindig vételkedv s spekulál a napi áringadozóokra.

Be van avatva a családok háztartásába. Tudja, hova és mikor kell bekapogatni. Legszívesebben veszi az úri asszonyoktól s azoktól a gazdasszonyoktól, a kiknek a férje nem ad pénzt se kosztra, se ruhára. Amazoktól szívesen vesz, mert tudja, hogy azok nem állnak piacot azzal a kappannal, csirkével vagy kacával s a mellett van szívük, ezekre hatni lehet.

Emezeket is szívesen felkeresi, mert tudja, hogy a gazdasszony akkor ad el valamit a háznál, ha nagy szükség van rá. Az úri asszonyoknál mikor vásárol, nagy illedelemmel kérdi a cselédet, hogy lehet-e beszélni a „tejasasszony”-nyal? Ennél nagyobb titulat nem ismer a házaló kofa.

A világrét be nem nyit a szobába, hanem várja türelmesen míg a „tejasasszony” kijön. Ót nem érdekli az, a mi a szobában van, hanem az, a mi az udvarban vagy az élel-kamrában van elhelyezve.

Ha aztán megunja a várakozást, ki-megy az udvarra s megtartja a maga kém-szemléjét.

— Mivel tartják, lelkek, azokat a kappanokat? Kérdi a cselédőt.

— Miért? Kérdi viszont a szolgáló.

— Mert soványak; hiszen nincs azokon hús, annál kevésbé háj.

— Már pedig azokat két hónap óta kukoricázunk; meg is pörölt érte az úr, mert már nagyon sokat megették.

— Penészes is akkor az a kukoriceza, vagy nagyon megunhatták már azok a szegény kappanok.

A diskursus még tovább foly, ha ki nem jön a „tejasasszony”.

— Csókolom a kezét tejasasszonyom, — kezd az üdvözlést a kofa. — Hallottam, hogy el akarná adni tejasasszonyom a kappanokat, mert hát sokat esznek, a tejesúr meg haragszik érte. Higye, édes tejasasszonykám, nem is érdemes azokat tartani tovább, mert az ára mindig lejjebb megy.

— Lejjebb! — kérdi a ténsasszony. Hiszen én azt hallottam, hogy most jó ára van.

— Jó ára? No a ki így beszél, nem volt az mostanában a piacon. Lejjebb bizon, kedves tejasasszonykám, lejjebb ment az ára. Tegnapi is bizony isten 40 krt vesztettem el két pár kappanon. Hát édes tejasasszonykám, mennyiért adná?

— Két forint ház krajczárért párját.

A kofa mosolyog csendesén. — Jó is volna, csak én el tudnám adni párját két forintért a piacon. Aztán, kedves tejasasszonykám, ne úgy tessék ám ezeket a kappanokat nézni, mint valami parasztbáztól kikerült kappanokat. Ott jó tartják ám az apróujásgát. Terítve álléltották az eleség s ha meg-unják a kukoricáz, árpát vagy zabot is adnak nekik. Hanem persze az ilyen úri háznál nem bajoskodnak vele, minnek is bajoskodnának.

— Ugyan ne beszéljen, hiszen azok a kappanok nagyon szépek, kövérek.

— Engedelmet kérek, ezek a kappanok éppen csak hogy megvannak; nem is vehetném meg, de ma tudoktál nálam egy zaidóasszony kappanokat, annak majd csak eladom.

— Hát aztán mit adna érte.

— Egy forint hatvan krajczárért. Nem csúfolom az árat. Kicsinyek is, soványak is.

— Annyiért pedig nem adom.

— Hát mit csinál vele tejasasszonyom? piacot úgy se tessék vele állni, meg minnek is állna, nem úri asszonynak való az. Aztán nem is volna benne haszon. A Kádár István németes asszony is árult tegnap a piacon, meg is bánta. Ott ácsorgott velünk egy sorba, de bizon kimaradtak az ő kappanai, haza kellett velük szögyenkezni.

— De egy forint hatvan krajczárért csak nem adhatom.

— Többet pedig nem ér. Hogy is érne többet. Aztán én is csak használni akarnék rajta valamit. Nem azért esztőlök-botlok egész héten, hogy káromra vegyek. Aztán meg arra is tessék ám gondolni, hogy piaci helypélynét is vesznek a szűnyeg kofától; verje meg a ragya, a ki kifundálta. Hanem adja, nem adja a tejasasszony, javulok egy hatost, hanem ennél többet aztán nem is adok érte. — Gyűjjon csak, lelkek — szól a cselédhez — segíten megfogni egy kappant!

— Menj, segíts ennek a jó asszonynak! — unszolja a ténsasszony a szolgálót.

Ezt aztán meglátja a házörző eb is. Positúrba vágja magát s lesi a pillanatot, mikor refa is lesz szükség.

A kofa lábáról a kappanüldözés közben lemarad a papucs, a szolgáló is hajszol, de mind haszatlan. Utóvégre is a házörző eb kell segítségül hívni. Ez el is fogja.

nek rendezesítve, hanem csak részint szerződésen vagy megbízáson, részint pedig fel-feladással alapulván, a szervezeti szabályokba fel nem vehetők, de minthogy ezekre a városnak jelenleg szüksége van, ezeknek fizetésit és díjait a költségvetés kiadási tételéi közé felvenni kellett.

Felolvastott Zólyom megye körlevele a közigazgatás reformja tárgyában, a melyben a kinevezési rendszer mellett sikra száll; és ugyancsak Zólyom megye körlevele a kormány főfelügyeleti jogának szabályozása tárgyában. Mindkettő egyszerűen tudomásul vétetett.

Bereg megye körlevele a bereg megyei magyar közművelődési egyesület pártolása tárgyában helyesléleg tudomásul vétetett és a város 50 frttal az egyesület alapító tagjai sorába lépett.

A szakbizottságok közül a gazdasági és műkerti felügyelő bizottság egymástól elválasztott és külön-külön megalakult. A központi választmányban Hoskó József elköltözése és Kiss Lajos elhalálozása folytán megüresült két hely betöltésére a jövő közgyűlésnek tartatott fenn.

A realitási munkálatok ápril havi eredményéről tett jelentés, a mely szerint az említett hónap összesen 669 frt 85 kr. régi követelés folyt be, tudomásul vétetett.

A műkerti nyári mulató helyiség Ügri Pálnak bérbeadtván, jóváhagyott. Ugyancsak jóváhagyott a kis csaláns melletti katonai gyakorlóteret hasznosítására is, melyet Fekete János ápril hó 28-án fogatosított árverésen 970 frttal hasznosította.

A f. évi útpéti és fenntartási költségvetésirányzat a közgyűlésnek bemutatva, a főjegyzői hivatalban közszemlélre kitételti s a közmunka és közl. ügyi m. kir. miniszteriumhoz jóváhagyást végett felterjesztette.

Az erdészeti szakbizottság megalkulása tudomásul vétetett.

Következett Boóder Sándor városi fogalmazó és t. b. igazgató lemondásának előterjesztése. Polgármester felvilágosítja határozat hozatal előtt a közgyűlést, hogy B. S. iratait és elintézetlen ügydarabjait rendeztetvén, azok között olyanok találhatók, melyeknél pénznek kellett volna lenni, de nem volt s az sem tűnt ki, hogy hova tételtek, tehát a hivatali sikkasztás gyanú körülményei látszólag fennforognak. Polgármester ennek részint a hivatalos szemle, részint hírlapi szelvények előzetes tudomására jutott és B. S.-t előkérte felhívta, hogy a gyanús aktákra 48 óra alatt kimerítő felvilágosítást adjon. B. S. nyilatkozott is, de ezen nyilatkozat a polgármester nézve legkevésbé sem volt megnyugtató és a gyanúok elhárítására nem volt kielégítő; minélgyorsabb a fegyelmi vizsgálatot elrendelte fogatosításával a főjegyzőt bizta meg. A vizsgálat eredményét folyt, a sikkasztás gyanúját megértesítette s már-már befejezéséhez állt közel, a midőn B. S. állásáról május 22-én szóval, majd május 26-án írásban lemondott és felmentését kérelmezte. A fegyelmi eljárás ennél fogva ipso jure megszűnt. A f. hó 9-én megtartott közigazgatási bizottsági ülésben azonban az összes vizsgálati iratok a fenytő eljárás lefolytatására végett a kir. ügyészséghez áttették. A közgyűlés polgármester ezen felvilágosító jelentését többszörös szövegváltás után helyesléleg tudomásul vette.

domásul vette és B. S. lemondását az ügy ily stádiumában elfogadta.

Az V-ik tizedbeli lakosok tömegesen egy közközti készítését kérelmezték, a mit azonban a tanács nem tartott eléggé indokoltnak, mert az V-ik tized közelében vannak közközti. A közgyűlés a tanács véleményét magáévá tette és folyamodók kérelmének helyt nem adott.

Dömötör György régi haszonbértervezését vagyontalanság alapján leírásba hozta kérelmezvén, a városi tanács oda utasított, hogy vizsgálatot tartson a fölötte, hogy folyamodó csakugyan vagyontalan-e s kit terhel a városi követelés biztosítása körüli mulasztás s a kifejezőkörüli képest intézkedjék.

Bene László köztartozásának elengedése iránti kérelme megtartatott.

Szabó Lajos elhalt mezei rendőr özvegye kérelmére kegydíj címűen az elhunyt 3 havi fizetése kintalványoztatott.

Veeszi Pál elhalt városi irnok özvegyének — kinek már 3 havi fizetés, mint kegydíj kiadatot — az igazolható temetési költségek megtérítése elrendeltetett.

Sárközy László árvaszéki irnoknak betegsége miatt hat heti szabadságidő engedtetett.

Az útihering beszerzése tárgyában tett tanácsai intézkedés tudomásul vétetett.

A postasi épület a legközelebb felállítandó városi zölgázó helyiségeül átalakítani és berendezetni rendeltetett.

Vége napirendre került a megüresült alszámvevői és irnokai állomások betöltése. A kijelölt bizottság következőleg alakult meg: Mády János, Széless József és Bagi László választott, Dömötör Sándor, Vámos Béla és Muraközy József kinevezett tagok. Folyamodók közül az alszámvevői állásra Vasvári Károly, Hajagos József, Gyenes Pongrácz és Szalkay Bálint, az irnokai állásra pedig a pályázók valamennyien kijelöltek. Főispán d. u. 3/1 órákor kihirdette a választás eredményét, a mely szerint Hajagos József 65 szavazattal Vasvári Károly 56 szavazata ellenében alszámvevővé, Kovács Géza pedig 51 szavazattal, Tóth Géza 36 szavazata ellenében irnokká megválasztottak. Cs. B.

Egyleti és társadalmi élet. Intézetek.

Néhány szó a reális irányú pályáról. Epen ma egy hete, hogy Trefort Agoston vallás- és közoktatásiügyi miniszter Pozsonyban, választás előtt beszámoló beszédét tartotta. Mint mindig, úgy ez alkalommal is igen szellemesen beszélt, mint ezt az ellenzéki lapok is elismerik. Bennünket közelebbről érdekel a miniszter azon nyilatkozata, melyet a gyakorlati irányú pályákra vonatkozólag tett. A többi között ezt mondta: „Prókatör nemet vagyunk, több ügyvédünk van, mint Német- és Franciaországunk együttvéve. A tudós a gymnasiumok felé igazi nemzeti betegség. Mindenki gyermekét ügyvédnek, hivatalnoknak akarja nevelni, akár van talentuma, akár nincs. Nálunk a democraia korszakában a kézi munka iránt ellenszenv uralkodik, pedig a tisztességes mesterember, ki mesteriségét érti, oly tiszteletreméltó individuum, mint bármely latin iskolát végzett diplomatikus úrember”.

megy. De egy pár lépést a mint tesz, újra megáll. Visszatekint. „Hatha ideadja 1 frt 80 krért”, gondolja magában.

Visszamegy. A ténssasszony még az udvaron van.

— Látom már, hogy nehéz a mai világban megélni a szegény özvegyasszonynak. Hogy ne járjak itt hűbbá, hát javulok még egy hatost, de ennyiret ideadja ma a tejsasszony, mert nekem aztán híjjába üzen, én ugyan nem veszem meg semmijét többé.

A ténssasszony enged s ezzel kész a vásár.

A kofa felhúzza a felső szoknyáját, a mely alatt egy vastagabb veleszoknya van. Ebben van beillesztve a kofa verthem-kasztyaja egy mély erős vászonzól készült zseb formájában, melynek nyílása erős pertivel összehúhatólag átfűzött. Ezt kibontja s ki veszi belőle az újságpapírosba belesomagolt frtosokat.

Azután a konyhaasztalhoz telepedik.

— Ugye, tejsasszonykám, 8 pár kappan? Mennyi is esik érte?

A tejsasszony gondolkozik.

— Sohase törje a fejt; majd kirakom én itt mindjárt.

S ezzel külön tesz minden frtot; épen nyolc volt abban az újságpapírosban. Aztán elővesz a kebléből egy aprópérez bugyellist.

Rólvasva mindegyikre a nyolcvan krajczárt husz és 10 krajczárosokból. Az utolsó frtra nem telik ki a nyolcvan krajczár éspénzéből, rólvasva a híjját krajczárkban.

— Egyszer, kétszer... nyolcszor egy frt nyolcvan krajczár. Ugye e megvan, kedves tejsasszonykám?

Ilyen a kecskeméti házál kofa matematikája. De azért megdől, nem csalja őt meg senki, de ő se kíván megcsalni senkit.

Ebben a miniszternek feltétlen igazsága van és nagyon jól esik, ha az ilyen enuntatiót oly magas és kompetens forumtól halljuk, mint ő; mert a közöny, melylyel a reál- és iparisoklónak épen a tisztán magyar városokban — mint pl. Szeged, Kecskemét — küzdenők kell, valóban megmagyarázhatlan, míg a más vegyes lakosságú magyar városokban az ily, gyakorlati irányú iskolák úgy a városi hatóságok, mint az egyesek részéről a legnagyobb pártfogásban részesülnek és nagy látogatottságnak örvendenek.

Igaz, hogy e városok ipar és kereskedelem tekintetében messze állnak fölöttünk. Pedig el sem képzelhetni, hogy a mostani országos kiállítás, melyre méltán büszkék lehetünk és melyet a külföld is irigyletől töltök, hogyan nézett volna ki a modern technika és ipar vívmányai nélkül.

De városunk szülöttjei közül ugyan hány lett műépítész, gépészmérnök, vasúti mérnök, vagy vasúti tisztviselő? Pedig tudomásunk van arról, sőt nevékkel is szolgálatunk, hogy — ha már messzire nem akarunk menni — a helybeli reálikolát csak pár évvel ezelőtt végzett tanulóik, kik a technikat végeztek, vagy pedig vasúti tisztviselői pályára léptek, most mint mérnökök és tisztviselők a vasútnak igen tisztességes és jövedelmező állást foglalnak el. De nálunk a reális irányú pálya nemcsak támogatásra, de még rokonszenvre sem talál. A technikat és így a komolyabb és fírasztóbb irányú törekvések ellen nálunk oly nagy az ellenszenv, hogy akadnak olyanok is, kik a gyermekeik nevelését a gyakorlati irányba terelni akaró szülőköt és szándékurol lebeszélni képesek. Fajdalom, hogy sokszor az intelligens osztályban is találkozhatni ily felfogással, mely különben ezakis a tényleges állapotok félreismeréséből eredhet.

Innen van azután, hogy ha a városnál egy irnokai állomás üresedésébe jön, a folyamodók száma egész legio, közöttük igen sokszor végzett jogászok és oly kvalifikációval bíró ügyvédek, kik annak idején a tudományos pályára egészen más ambícióval léptek. Ez irányban nálunk valóságos túltengés észlelhető, míg a reális irányú, nálunk nagyobb garantált nyújtó pályák elhanyagoltatván, — az ezek által nyújtott állások idegenek által töltetnek be. Nem akarunk reprimálni; de nagyon érdekes volna, ha valaki felvilágosítana arról, hogy egy, a kereskedelmi akadémiába, vagy egyáltalában a kereskedelmi pályára készülő fiúnak mi szüksége van a gymnasium alsó négy osztályában tanult latin nyelvre, míg ennek rovására a francia nyelvét semmit sem tanul, a német nyelvet pedig csak a harmadik osztályban kezdi.

Pedig vannak szülők, kik mikor gyermekeiket a középiskolába beíratták, már akkor tudják, hogy gyermekeiket az iparos pályára szánták és ebből a gyermek előtt sem csinálnak titkot; de hogy a fiú erősödje, beadják valamely középiskolába, többnyire a gymnasiumba, mert itt a tanpénz kevesebb; ja fiú a szülők akaratát ismerve — igen sokszor nem törődik a tanulással és így csak nyűge lesz tanultársainak és a tanári testületnek.

A gyakorlati irányú pályák ellen tapasztalt ellenszenvet leküzdeni nálunk igen nehéz, így szállt ez, mint valami örökség, apáról fiúra.

Ezt leküzdeni a köznevelés, maga a társadalom és a saját volna hivatal. Hogy ez miként történhetik, ahhoz majd alkalimilag hozzá szólnak. H—A J—s.

A jogakadémiai tanács f. hó 18-án ülést tartott, melynek tárgyai folyó ügyek voltak. Elrendeltetett a szokásos évkönyv kiadása, mely ez évben terjedelmesebb lesz, magában foglalván Dr. Bagi Béla és Dr. Kovács Pál jogtanárok székfoglaló beszédét.

Megállapították a jövő 1885-ös évi tanácsra a nm. m. kir. vallás- és közoktatási miniszteriumhoz jóváhagyást végett felterjesztendő tanrend. A specialis collegiumok közé több új vétetett fel. Milyenek: „a polgári házasság”, „protestáns egyház történet”, „a jövedéki büntető eljárás”.

Végül megállapították a vizsgáló bizottságok, a melyeknek tagjai a vallás- és közoktatási kormányának megerősítését végett fel fognak terjesztetni.

A szünügyi bizottság f. hó 18-án d. e. 11 órákor a városába természetben ülést tartott. Az ülésen jelen voltak Dr. Széless József szünügyi bizottsági elnök, Horváth Béla kir. ügyész, Lestár Péter polgármester, Keresztes János főjegyző, Katona Zsigmond, Szegedy György és Dr. Tassy Pál.

Három szünigazgatási folyamodványát terjesztette be a rendőrkapitány véleményével.

Bogó Alajos igazgató a nyár folyamán óhajtatva előadást tartani; Komlósy József, ügyintéző Zoltán Gyula október 16-án a jövő évi Virágvasárnapig kéri az engedélyt.

Bogó Alajos kérvényezését visszautasítani javallja föltétlenül a bizottság. Nálunk a nyári szünisai csak megfontásra szolgálhatna a téli szünisai. Ehhez járul, hogy alkalmas helyiség sincs nyári szünisai előadások tartására.

Komlósy József, ügyintéző Zoltán Gyula kérvényét is visszaterjeszteni határozta a kapitányi hivatalhoz azaz: hogy tekintettel arra, miszerint az a magántulajdont képező színház, melyben eddig előadások tartatnak, a tüzrendi követelményeknek egyáltalán nem felel s abban előadások — a legnagyobb mérvű s legszigorúbb rendőri felügyelet mellett is — csak ritkán volnának engedélyezhetők; tekintettel továbbá arra, hogy ezen színház terjedelme és belső berendezésénél fogva is — egy, a helyi igényeknek megfelelő szintárságnak tisztességes excentiát biztosítani nem képes s végre tekintettel mindenesetre ama szomorú tapasztalatra, hogy a közönség körében a színházról való elidegenedés s rideg közöny észlelhető: sem folyamodóknak, sem másnak szünisai előadások tartására vonatkozó engedély megadását a legközelebbi től ide nyire nem vélemezhető. Az esetre, ha engedély az illetékes hatóság részéről nem adaték, fentartja magának a bizottság ez ügy érdekében a jövő biztosítása szempontjából a jogot véleményes jelentését a közgyűlés elé terjesztetni.

Bizon az utóbbi években szerfelett meglazult nálunk az érdeklődés a szünigyi iránt. Közönytlen találkoztunk mindenfelől — lelkesedéssel sehol.

Igaz, hogy nem egyedül a közönség a hibás, hanem egyik baj a szünigazgatók lelki ismeretlensége, mely eljátszott minden bizalmat a szünigazgatók iránt.

Mi hiszünk, hogy a baj orvoslásának megvannak az eszközei s hogy e bajok legközelebb orvosoltatni is fognak.

Erről egyébiránt legközelebb.

Az „Olvasókör” közgyűlése. 1885.

Évi június 14-én tartottuk az „Olvasókör” rendes évi közgyűlése a házrészvényesek s évi tagdíjakos lanya érdeklődése mellett. A gyűlés lefolyását következőkben adjuk. Olvasattunk mindenekelőtt Dömötör Károly elnök jelentése, a már oly régóta vajudó házrészvénygyűlés rendezésének jelenlegi állásáról, e szerint van a körnek 230 részvényes nevén 355 részvénye, mely 8551 frtot képvisel. A 355 részvényből 36 — még mind ez ideig lefejtetlen, mert tulajdonosaiak részint elhaltak, részint oly jó helyre tettek el, hogy dacára a számos felhívásnak — mind ez ideig azokat be nem mutatták; ezekre nézve a közgyűlés azt határozta: maradjanak továbbra is letéttben az elnök keze között s időközönként adassanak ki a jelentékező jogosult tulajdonosoknak. Terheli a házat 1400 frt 7% os árvaszéki s 250 frt 6% os növegyleti kölcsön. A jelenlévő — sőt hiszünk a távollevő — házrészvényesek érdeklődésébe tolmácsolta Dr. Széless József úr azon indítványával — mely egyhangúlag elfogadtott —, hogy a választmány tegye beható tanácskozással tárgyává, vajjon vannak-e indokok, mik a ház el- vagy be nem adását sürgetik. A kör életében a lefolyt év alatt felmerült nevezetesebb mozzanatokról szintén olvastott elnök úr jelentése, melyből kiemeljük a következőket: van a körnek 230 házrészvényes s 67 évi 2 frtot fizető tagja, a könyvtár, mely 224 műből áll, Jókai Mór 9 drb. művétől gyarapítottak; a kör mint terület, belépést az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület” rendes tagjai sorába 6 évre; a Budapesti emelendő szakszakszabozor költségeire 5 frtot adományozott; a pénztár forgalma 1884-ik évről tett bevételben: 830 frtot, kiadásban: 826 frt 76 kr. Olvasattott s elfogadtott a 1885-ik évi költségvetésirányzat, mely szerint a bevétel: 577 frt 8 krban, a kiadás: 513 frtban állapított meg. A pénztár megvizsgálására Kiss Ferencz, Dr. Szabó László és Szabó József urakból álló bizottság küldetett ki. Végül elnök Dömötör Károly úr a maga s tisztársai nevében lemondván. Dékány István jogtanár úr korrelálkotelelata a tisztgyűlés — a volt tisztviselőink felkialtás útján újlag történt megválasztásával — megejtetvén, a közgyűlés véget ért.

A csoportos utazást Budapestre,

a kiállítás megtekintésére végett igen előnyösnek mondják az Iparegylet azon tagjai, kik a múlt hét folyamán csoportosan fenjártak. Az országos kiállítás központi iroda napoké nti 40 krért a dinak előleges beklődésére jeltet olyan szállást ad, mely a fokozottabb igényeket is kielégíti. Iparosaink nagy elismerettel szólnak a kiállításról általában; a mi azonban legjobban és méltán magára vonta figyelmüket, az, az oktatásiügyi csarnok XXX csoportja volt, hol 108 kiállító közt az ipari szakiskolák és tanműhelyek, az elsőfokú iparisikolák és rajziskolák, a magasabb iparisikolák, az ipari szaktanfolyamok berendezései vannak feltüntetve. A szolnoki ipartársulat által tartott rajziskola, a rimaszombati, zólyomi, temesvári, miskolci, bajai, szegedi, aradi, pozsonyi, brassói iparisikolák kiállításai egyenként bő anyagot nyújtanak a tanulmányozásra s mindenkit meggyőzhetnek, hogy az ipari fejlődés alapja a rajz. Testületünknek melegen ajánljuk a csoportos felutazást; az

A kofa „megemeli”, megfujja a tollát ott a begye alatt. „Bizon sovány jószág ez kedves tejsasszony, sajnálom azt a hatost, a mit ráigértem.

A tejsasszony kedvetlenül néz a kappanokra; maga is megemeli s bizon maga sem tartja most olyan jónak a kövérnek, mint azelőtt tartotta. De nem árulja el gondolatát.

— Akármit is beszél jó asszony, hűsös ez a kappan.

— Hűsös ám, de nem hájjas; ha az volna, nem szaladna úgy mint egy agár. De nini, a papucsomat is elvesztettem a lábamról.

Ezzel összekeresgéli a papucsát.

— Látom, hogy nem lesz vásár, tejsasszonykám. Majd megbánja. Akkor kell adni a jószágot, mikor kéri.

— Adjon hát párjéért 1 frt 90 kr.

— Verjen meg az Isten mind a két kezével, ne legyen bőcsületes kecskeméti kofa, ha többet adok párjéért 1 frt 70 krnál, ezt is csak tejsasszonykának, mert hát nem először vagyok a háznál s utóljára se akarok lenni. Fizessek-e, vagy se?

A tejsasszony habozik, nem tudja, mit tegyen.

A kofa kifelé indul. A kisajtó kilinése már a kezében van. Onnan visszakölt még egyszer:

— Ne eressen ki a házból, tejsasszonykám, mert bizon isten vissza nem jövök, ha egyszer betettem magam után a kisajtót, még ha hivatala, se jövök vissza.

— Anyiért nem adhatom, jó asszony.

A kofa beteszi maga után a kisajtót, de azután megáll, s hallgatódzik s várja, hogy visszahíjják.

Semmi, nem híjják vissza. Úgy hát ő

iparügy barátainak, különösen iparosainknak pedig az oktatásügyi csarnok XXX-ik csoportjának tanulmányozását.

A polg. leányiskola növendékeinek záróvizsgálata a szavalat és műnevelésből f. hó 19-én tartott igen nagy és distinguált közönség jelenlétében.

Ugy a szavalatok, mint az énekszámok megfeleleket a várakozásnak.

Az iskolai ünnepeket Páthy Károly igazgató zárbeszédje fejezte be, melyben utalt az intézet 10 évi fenállására.

A közönség ez intézet irányában mindig a legnagyobb érdeklődést tanúsította s hogy ma már oda fejlődött, miszerint a növekvő helyi igényeinek teljesen megfelele, a tulajdonított ügyfelel a tanügybarátok s a szülők szives érdeklődésének, így a tanerők hitvatottságot tanúsító kiváló működésének.

KÖZÉRDEK.

Mit kell tenni ha nagyon meleg van?

Beszélgetés közben sokszor tárgyalkák, mi elviselehetlenebb az emberi szervezetnek, a nyári nappal, vagy a téli nagy hideg — a mi éghajlati viszonyainkat a téli hideg és nyári meleg maximumát véve alapul. A tél nálunk a leghidegebb napokon is elviselehet alkalmas ruházatkodással eléggé könnyen, állandó tartózkodási helyünknek pedig a lakásokban a mindinkább célszerűbbé váló fűtési berendezések segítségével kellemessé tehetjük. — Mit tehetünk azonban a forró nyáron kényelmünk és egészségünk érdekében? Valljuk be, kevesebbet mint télen, úgy hogy bátran kimondhatjuk, hogy télen kevesebbet szenvedünk az időjárásról mint nyáron.

Lakásainkat igen kevés esetben sikerül kellemes hűvössé tenni, akkor is többnyire a világosság feloldozásával lehetséges, a hivatalos helyiségek legjobban legalább is a pokol tornáczához hasonlítható. Mesterséges szellőztetés, egyszersmind hűtő készülékek jó volna, de ezek költséges voltuknál fogva magánlakásokban nem alkalmazhatók, csakis néhány fővárosi középület és színház díszekedhetnek ilyesmivel.

Erezük mindnyájan, mily nehéz és fárasztó úgy a szellemi, mint az anyagi munka a nagy melegben, kimerülés, elfáradás, vértódulás a fejben előbb megkeres nyáron mint egyébkor.

Ily körülmények között nézzük, micsoda eszközök állnak általában rendelkezésünkre a nyári hőség könnyebb elviseletére, veszályoztatás egészségünk megóvására. Nagy városokból a gazdagabb lakosság egy része falukra, nyaralókba vagy épen fürdőre vonul, fővárosunk körül van véve nyaralókkal, a fővároshoz köztől lakosság még a szegényebb osztály is kellemes kiránduló helyeket talál, azok kivül ólva Duna-fürdők. Városunkban is kezd divatba jönni nyaralni szőlőben vagy tanyán, hol a levegő áramlásának kitett árnyas helyek a nyári meleget könnyebben elviselehető teszik, tehát a nyári városi por és fullasztó levegőtől mentesek.

De igen kevesen vannak abban a helyzetben, hogy ezt megtehessék, mert részint nem bírnak alkalmas nyári helylely, részint pedig foglalkozásuk a városhoz köti őket, az ilyenek érdekében van főkép e néhány sor megírva, tessék fürdőni. De hát hol fürdjünk? a porban, az van elég, vízeink a széklet és csatlós csapadékok felében vannak a szárazság miatt, különben sem fürdőhelyek, mivel még a legszegényebb viszonyok sem elégtetik ki.

Városunkban két számbavehető fürdőhely van: a „József gőzmalom” uszoda-fürdője és a városi fürdőház.

A városi fürdőház kezdetleges berendezése mellett (még hideg zuhanyokkal sinés elátva) csak ideiglenesen nevezhető újításra, célszerű berendezése városunk irányadó körreinek beszéd tárgyát képezi, de a kezdeményezést akadályozza, hogy városunk lakosságának legnagyobb részét úgy ismerik, hogy nem szeret fürdőni, tehát a városnak nagy anyagi áldozattal járó fürdőház építésébe nem érdemes befogni, ha csak azt nem akarja, hogy üresen álljon s a pénzét kidobta legyen.

Sajnálatos állapotunk mondhatni, midőn városunk egyetlen használható fürdője, a „József gőzmalom” részvénytársulat által több évvel ezelőtt, jelenlegi igazgatójának genialis terveire szerint épített uszoda-fürdője kényelmes berendezése dacára is a legnagyobb melegben is csaknem üresen áll. Idegen, ha pár napra jön is városunkba, fürdőt keres, ide utasítva, csodálattal nézi, hogy folyóvíz nélkül is lehetett ilyet létrehozni, de azután mindjárt méltán azt kérdi, há a lakosság hol fürdik, hiszen itt csak néhány ember van? Erre a felelet egyben nem lehet, hogy bizony a legnagyobb rész egyáltalában nem fürdik.

Tudjuk ugyanis nagyon jól, hogy a városi fürdőház csak tengődik, alig lehet bele bérlet fogni, magán házaknál fürdőhelyiség alig egy-kettőben van, az újonnan épült díszes házaknál is minden van, csak fürdőszobát felejtik el.

A ki megpróbálta mily egészséges, mily üdítő a nagy melegben a fürdés, nem is élhet nélküle, láljuk ezt különösen olyanoknál, kik előzőleg folyóvíz mellett laktak, milyen kellemesen érzik magukat, ha csak a „József gőzmalom” uszoda-fürdőjében lubicskolhatnak, azután pedig üdítő zuhanyát használhatják. Valóban ezen fürdőhelyiség több figyelmet érdemelne, mert égető szükségét pótol.

Nines előbbre való mint egészségünk, a nélkül — rég meg van mondva — nines boldogság, azt sem születés, sem rang, sem vagyon nem pótolhatja.

Alkalmat veszünk magunk a „József gőzmalom” uszoda-fürdőjét kissé ismertetni.

Vízét hat nagy kútból nyeri, melyet gép szivattyúzza fel a napvilágra. Az uszoda-fürdő medencéje 20 öl hosszú, 3 öl széles, mélysége nézve két részre van osztva, a kisebb rész 1 méter mély, fészni nem tudók számára.

A nagyobb rész 1 1/2 méter mély úszók számára, azonban ezt is használhatják úszni nem tudók, mivel egyik partja lépcsőzetes. (Különbön bárki nyerhet alapos oktatást az úszásban.)

A medence 7000 akó vizet foglal magában, ezenkívül a csövekben és tisztító folyókban szintén 7000 akó víz van, összesen tehát 14,000 akó, mely folytonos mozgásban van, naponta átlag 1200 öl átát tesz meg.

A kútból naponta 1000 akó vizet szivattyúztatják ki, az uszodából kifolyó vizet tisztító csövekben vezetetik, hol salakjától leülepedés, szűrés stb. által megtisztulva — a tisztaltalan az útczára bocsátatik ki — egy közös medenczébe folyik a kútból nyert vízzel, mely medenczében forró vizgöz által feltetik, az itt leültető vizgöz cseppfolyóssá válik egyfelől, másfelől felmelegíti a vele érintkezésbe jövő viztömeget, mely azután visszafolyik a medenczébe, hogy újra kezdje pályafutását. Ezen folytonos mozgás által a víz bizonyos lágságot nyer, magas hőfokra hevítés által organikus alkotó részei megsemmisülnek.

A medenczebeli víz hőmérséke a hűvösebb napokban 20—24° C., a melegben 18° C., a zuhanyé pedig, mely a kútból közvetlen nyeri vizét, 13° C. Az uszoda-fürdőben tisztaság és rend uralkodik, ruháemű bő mennyiségben áll rendelkezésre.

Ha viszonyaink felett elmélkedünk, megfontoljuk, hogy egy homokpusztára kitűző, paradicsomot tudunk varázsolni a gyümölcsös és szőlőkertekkel, terjedelmes szántóföldekkel, tovább mence kitűző segélyével uszodát állíthatunk elő, mindez tehát úgy szólván semmihiál vasszorgalom és kitarítás által, elmondhatjuk, hogy sokat tettünk, de még távolról sem mindent.

Egészségünk, kényelmünk és az ifjúság egészséges fejlődése megkívánja, hogy fürdőinket fejlessük, pöröljük egyetlen jó fürdőköt, hogy ez által ösztönöl és alkalmat adjunk a nevezett fürdőnek nemcsak fenntartására, hanem továbbfejlesztésére is, továbbá előjáráságunknak, a lakosság nagy számának és igényei sokféleségének megfelelő fürdőhely építésére.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A helybeli dalárda** f. hó 17-én délután saját tagjai és az intelligencia tömeges részvétele mellett igen sikerteljes felmúltságot rendezett a műkertben. Az általános derűtség és feszletlen jövedev, melyet a dalárda néhány rögtönzött s bravúrál énekelte darab-bal fűszerezett, a késő éjjeli órákig tartott.

— **A „Katona-kör”** alapszabályainak tervezetét az ügy iránt érdeklődőkkel történt előzetes megbeszélés alapján Pintér Kálmán k. r. főgymnáziumi tanár már elkészítette.

— **Szünidő.** Nemesak a tanuló és tanáraiak, hanem a bírák és bírósági tisztviselők is erősen várják július 1-ő napját, a mikor a törvénykezési szünidő kezdődik és augusztus 31-ig tart. A bírák szabadságra mennek, hogy 10 hónapi munka után 2 havi üdülést és új erőt nyerjenek a jövőre. De azért a jogkereső közönség érdeke meg van óva, mert törvényhozásunk gondoskodott arról, hogy a természetükkel fogva sürgős ügyek a szünidő bírák által elintéztessenek.

— **Az „Olvasókör”** 1885. évi június 14-én tartott rendes évi közgyűlésén a kör tisztviselői megválasztattak: elnök: Dömötör Károly; háznagy: V. Kiss József; pénztárnok: Keller Lajos; jegyzők: ifj. Kocsis József és Szabó József; ügyész: Tatay Endre; könyvtárnok: Farkas Pál. Választmányi tagok: Csorba Menyhért, Dékány István jogtanár, Dömötör Sándor, Gyeness István, Györfly Balázs, Dr. Horváth János, Harkai József, Kiss Mihály, Kósa Antal, Sz. Kovács András, S. Kovács József járásbíró, ifj. S. Kovács László, S. Kovács Mihály, Laukó Károly, Léstár Péter, id. Máté László, Mayer János, Majos István, Nagy Sándor, Sándor László, Dr. Szabó László, Dr. Széless József, Szél Lajos, Schwartz Lajos, Dr. Tassy Pál, Tatay Imre, Tóth Gergely, Török Imre, Wiszt József, Zombory László urak.

— **Írók Kecskeméten.** A m. tud. akadémia, a magyarországi írók teljes névsorát rövid életrajzi adatokkal összedíltatni óhajtván, Szinyei József, a ki a munka összedíltítésével bízott meg, Horváth Döme kir. táblai tanácselnököt bízta meg a Kecskemét városból kikérült írók névjegyzéke és rövid életrajzáinak megírására. Horváth Döme eddig már 60 írót jegyzett fel.

— **A járdák locsoltatására** a háztuladonosok legalább a nagyobb forgalmú utcákon a rendőrkapitányság által szoritandók volnának; mert hatóság megtagadta nélkül jószántukból ezt aránylag igen kevesen cselekszik, mi pedig közegészségi szempontból is óhajtatandó volna.

— **A helybeli dalárda** a budapesti „Egyetértés” nevet viselő dalkör meghívta Budapestre zászlója szentelésére. A dalárda eddig még nem határozta el magát, vajjon a meghívásnak el fogja-e tétel-e?

— **Tűzvész.** F. hó 18-án d. e. 10 1/2 órakor Harmat Elek IX. tized, zöldföldi, 241. sz. n. háza, illetőleg cseréppel fedett kamrahelyisége kigyulladt. Szerencse, hogy a lángok a cseréptetőben gyorsan nem terjedhettek s így a vészhelyen megjelent tűzoltóknak a szomszédos nádas házakat a szerfelett nagy szárazság és erős légáramlat dacára is megmenteni sikerült.

— **Öngyilkosság.** Kiss Antalné szül. Farsang Rozália 68 éves napaszmónos f. hó 16-án d. e. 10 óra tájban II-ik tized 194-ik sz. n. lakásán az ugyanezen ház udvarában lévő kúba ugrott s midőn kihízták, már nem volt életben. Hullája f. hó 17-én d. e. orvosilag felboncoltatott. A szerencsétlen nőt már több ízben időszakonként elmezarap lepte meg; valószínű, hogy az öngyilkosságot is ily önkülviteli állapotban követte el.

— **Baleset.** F. hó 15-én esti 8 óra tájban öz. Gyenes Pálné úrnőnek a nagy-körsi útezőn egy gazdátlan kóbor eb neki ugrott, ki is ijedtetően egyensúlyt veszve elcsúszott s mint részvételt értesültünk, egyik karját eltörtte. Rendőri szempontból felette kívánatos volna, ha a kapitányság a kóbor ebek kiűrtés czéljából intézkednék.

— **Lopás.** F. hó 13-án reggelre Lukács László bir. végrehajtó kamrájából eddig ismeretlen tettesek 3 oldal szalonált ellopottak. A tolvajok a szalonált kocsin szállították el, mert a ház előtt új kocsiny volt szemlelhető. A tettesek valamelyikének zsebkendőjét a tett színhelyén megtalálták. A nyomozás megindított, azonban — bár erős gyanú és vizsgálat alatt áll egy letartoztatott egyén — eddig eredményre nem vezetett.

— **Ütonállás.** Nadróczi István földműves f. hó 14-én este Kovács Antal máriavárosi kereszmájába benézett egy kvaterára. Rövid időzést után eltávozott; 10 óráig lehetett az idő. A mint csendesen ballagott hazafelé, az útcza egyik szögletén leskelődő ismeretlen tettesek rövid heves szóváltás után Nadróczi megátámadták, dorongokkal fejét beverték úgy, hogy Nadróczi eszméletét veszve összerogyott. A lármára ott termelt rendőrök láttára a tettesek szétfutottak és elmenekültek; egyet sem sikerült közülök elfogni. Nadróczi kocsin szállított haza s orvosilag konstatáltott, hogy az egyik szárcson törtést szenvedett, a koponyán ettett sértések pedig nemcsak súlyosak, hanem életveszélyesek is. A tettesek valószínűleg azok közül valók lehetnek, kik Nadrócziával együtt a kereszmában voltak és előbb távoztak, de a kiket sértett nem ismer. A megátámadás indoka ismeretlen, valószínűleg rablás szándék lehetett. Nadróczi kihallgatásáról felvett jegyzőkönyv további nyomozás végett a kir. törvényszékhez áttétetett.

— **A füstölt húst** igen sokan így a nyári évad alatt már nem igen szeretik, mert nehéz étel, no meg többé kevésbé avas is. De számosan vannak olyanok is, a kik a sonkát annál jobban szeretik, minél nehezebb, sőt az avassággal sem törődnek nagyon. Az ily kandi szemek azután addig fürkésznek, addig ókumálnak, hogy végre mégis csak fedeznek fel valahol ha sonkát nem, szalonát, ha ezt nem, hát kolbászt vagy oldalast. Így estek áldozatul f. hó 17-re viradóra Kóvacs Jánosné. XI. tized 162-ik sz. n. lakos füstölt húsmeúti is. Rég fúrhatta ez valakinek az oldalát, míg végre nem állhatott ellen az ügy vágnak a sonkák birtokába jutni; éjjel bemászott a kerítésen, levette a kamráról a lakatot s hogy ne kelljen neki kétszer fáradni, kivitte nemesak a sonkát, hanem a füstölt oldalast is, egy kevés kolbászt is behajított a szűrűjébe, no meg a kenyérhez való vékonyas szalonát, s meg hagyta ott. A nyomozás megindított; a tettes ismeretlen, azonban lehet, hogy azóta már kisült a — szalonna.

— **Életveszélyes fenyegetés.** Annak ellenőrzése végett, hogy a város közlegelőin oly jószágok, melyek után a legelőbér befizetése nines, nem leletnek-e, köztudomás szerint időközönként a helyszínen józágösszevétel szokott fogantatott. F. 3-án ily czérból küldetett ki Csillag Sámuel adóvégrehajtó ballözög pusztára. A jószágok számbavételé nélkül, hogy B. Tóth Mihály juhászának több birkája legel a közlegelőn, mint a

mennyi után a szájbér befizetése van. B. Tóth Mihály terhére a többlet után háromsoros legelőbér rovattott ki bírásúl. B. Tóth Mihály dívra-fíva beállított az „öreg városi”-hoz igazságot keresni. Handabandázott, kiabált, tombolt, kereste a „bürgölvasó” urat, mert — úgy mond — ha megtalálom, kihasítom a hasát, meggyúrom, a miért az én békés türelmü birkáimat „mögadoztatta”. A hecnek a rendőrköt vetettek véget. A kapitányi hivatal az igazságkereső juhász jegyzőkönyvére kihallgatta, ki be is ismerte uran, hogy ő mennyázza a „bürgölvasó” hit, ha még egyszer kijön. A kapitányi hivatal ennőlfogva a helybeli kir. törvényszékét életveszélyes fenyegetés vádjá miatt megkereste.

— **Tűzvész.** Alpr kasszék lakói f. hó 11-én éjjel vészkiáltások riaszták föl éjjeli nyugalmukból. Kévéssel éjjel előtt a piac-terén álló egyik házban tűz ütött ki, s csakhamar az egész ház lángba borult. A láng-tenger a kifejlődött óriási hőség miatt megközelíthetlenné vált, a mentési munkálatok csak a tűz lokalizálására irányulhattak, a mi pedig csak a legnagyobb erőfeszítéssel volt lehetséges, mert a száraz zindely és nádfedelekben s tűz tovább terjedésére igen alkalmas hőség kinálkozott. Ott ház esett a lángok martalékává s egy gyermek — kit kiszabadítani lehetetlen volt — az egyik éző házban megfúlt.

Gazdaság.

A gyümölcsfák veszedelme.

A legutóbb több helyen föllépett, vértető néven ismert gyümölcsfapusztító rovar ellen a földművelés, ipar- és kereskedelem-ügyi miniszter, mint lapunkban már emlitettük a hatóságok figyelmét is fölhívta. A miniszter legutóbb a rovarnak tüzetes leírását is közölte, a melyet gyümölcsfatusztító gazdákunk érdekében mi is a következőkben ismertünk: A vértető, ha szétrnyomják, vérszínű foltot hagy maga után s a nevé is innen kapta. Gyapjas tetűnek is szokták nevezni, mert hátát és testének végét sűrű, gyapjúszerű pehely borítja. A vértetőt a fán a gyapjúszerű pehelyről könnyen észre lehet venni. Ez a pehely viasz-szerű, a vizet be nem veszi s arra látszik szolgálni, hogy a rovar az eső, hideg és rovarpusztító madaraktól megvédjé. A hol a rovarok nagyobb számban ülnek egy eszmóban, ott a fehéres pehely könnyen szembetűnő foltokat képez, miket a magas fákön is észre lehet venni, mert a rovarok leginkább az ágak alsó, földfelé néző oldalán szeretnek összecsoportosulni. Ha ez a gyapjú zúval elárvóltatik, a fához lapult rovarok annál láthatókká válnak. A nagyobb rovarok 1 1/2 mm. hosszúságot érnek el, színek sötétbarnas, alakjuk pedig körteidomú. Fejükön két vörhenyes szem és két aránylag rövid csáp van. A fej alsó részén van a 3 izülekű álló szipka, a melylyel a fa kérget megszívják, s a fák nedvet kiszívják. E férgek leginkább az almafákot szokták megátámadni. A megátámadott fák fertőzöttségére nézve a miniszter a következőket javasolja: A fiatalabb esmeték és öltőgalyak fertőzöttségére legelőz-szerűbb egy 50 gr. fekete szappanból, 100 gr. tormaszeszből, 200 gr. borszeszből és 650 gr. vizből álló álló keveréket használni, a melylyel a galyak és esmetékek a rovar által ellopott részei gondosan bekennendők. Az öreg fáknál pedig a következő eljárás ajánlatik: A megátámadott fák petróleummal bekennendők. Fiatalabb fákna a petróleum 25 rész vízben föleszertendő. A fák tövei körül össezl mintegy másfél arasznyi mélységben oltatlan mély helyezendő el, mert a rovarok egy része a fák felső gyökerein szokott kitélelni. A föltötte kártyokor rovar Arad-, Mo-sonyra és Pozsony megyék területén már annyira elterjedt, hogy a közigazgatási miniszter a nevezett megyék hatóságával a rovar elleni övintézkedések tárgyában külön szabályrendelet alkottatott.

MOZAIK.

Szép bók. Kint járt a gazda a jószágn s így szól egy öreg asszony régi cselédjéhez:

— Ha még sokáig tart ez a szárazság, minden lábás jószágunk oda lesz.

Erre aztán sopánkodva az öreg asszony imigyen felelt:

— Oh csak gazduramat tartsa meg a menybéli úr isten!

* Melyiket válassza. Ugyan kedves komámasszony mit tegyek, az idén nagy krumplitermést várhatunk, disznót hizlaljak-e, vagy kosztos diákokat vegyek föl?

* Mi akar lenni? A cigánylegényt besorozták katonának s kérdezték tőle: — Ne cigány, mi akarsz lenni? — Hát bíz én édes vitéző obester uram, legjobban szeretnék obitos katona lenni.

* Katona humor. Kérdi a káplár az újoncot:

— Miért kell salutálni a föllebbvalónak?

— Hogy be ne csukjanak, válaszolt az újonc.

ÜZLET.

Kimutatás a kecskeméti takarékpénztár 1885. évi május havi forgalmáról.

Bevétel:

Pénztárállás április 30-án	25,676	frt.	20	kr.
Betételek után	137,459	"	78	"
Különféle díjak után	806	"	70	"
kamatok után	11,566	"	58	"
Váltók után	225,595	"	16	"
Jelzálog kölcsön	2,850	"	—	"
Magánváltó után	14,525	"	—	"
Előleg után	46	"	—	"
Egyletihaz bolt- és lakbér után	1,186	"	29	"
Kohn-féle ház	95	"	—	"
Összesen	419,806	frt.	71	kr.

Kiadás:

Visszafizetett betét és tők. kamat	68,868	frt.	33	kr.
Kifizetett folyó kamat	365	"	50	"
viszleszám. és tétített kamat	6	"	91	"
Váltókra	214,569	"	93	"
Ingatlan jelzálog	20,150	"	—	"
Magánváltó	6,180	"	—	"
Viszleszámított váltó	—	"	—	"
Tőke elhelyezés	15,500	"	—	"
Igazg. t. díj, tisztv. és szolgál. fizetése	598	"	50	"
Üzleti költség	244	"	77	"
Adó	75	"	—	"
Segélyezőalap	1,200	"	—	"
" " "	100	"	—	"
Összesen	331,458	frt.	94	kr.
Pénztárállás 1885. május 31-én	88,347	frt.	77	kr.
Fajda, könyvelő.	419,806	frt.	71	kr.

Vasúti menetrend.

Budapest és Bécs irányában:

Gyorsvonat hajnalban	4	óra	18	perc.
hajnalban	5	"	13	"
Személyvonat délután	5	"	9	"
Omnibusvonat reggel	8	"	34	"

Félegyháza és Szeged irányában:

Gyorsvonat éjjel	12	óra	41	perc.
reggel	10	"	42	"
Személyvonat este	9	"	52	"
Omnibusvonat este	7	"	28	"

Piaczi árjegyzék.

Tiszta búza métermázsánként	8.—	król	8.30	krig.
Kétszer	7.20	"	7.40	"
Rozs	6.20	"	6.30	"
Arpa	6.50	"	6.70	"
Zab	6.80	"	6.90	"
Tengeri kecskeméti mm.	6.40	"	6.50	"
Tengeri bánáti	—	"	—	"
Köles	6.40	"	5.70	"
Krumpli	—	"	—	"
Szalonna	45.—	"	46.—	"
Széna	2.20	"	2.40	"
Szalma	1.10	"	1.20	"

Szerkesztői üzenet.

Göböczy K. úrnak. Helyben. Kérjük látogatását. Szerkesztővel beszélhetni lakásán a reggeli órákban.

Felolós szerkesztő: **DR. TASSY PÁL.**

NYILTTÉR.

Egy aggasztó betegség, melyben számtalan osztály szenved.

Ezen betegség jelentéktelen gyomorhajjal kezdődik, ha azonban elhanyagoljuk, kiterjed az egész testre, meghagyja a veséket, a májat, a mellmirigyeket, szóval az egész mirigy-rendszert, elannyira, hogy az általa megkeletelt valóban szomorú vézgetnek van kitéve, mig nem végre a halál megmenti kinyitól. Ezen betegség igen gyakran más betegségekkel tévesztetik össze, de ha az olvasó az alább következő kérdéseket intézi magához, akkor képes leend megítélhetni, ha vajjon szenved e ő ilyen bajban vagy sem. Érzek-e én étkezés után gyomromat, fájdalmat vagy légzési nehézséget? Nem lep-e meg bizonyos tompa, nyomásztó érzés, álmoságtól kísérve? Nem-e zörgések a szemeim? Nem-e gyülemlik reggelre az inyen és fogakon sűrű ragadós nyák, roz szájiz kísérésében? A nyelv bevonva? Nincs-e a jobb oldal feltávodva, mintha a máj meg volna dagadva? Nincs-e dugulás jelen? Nem-e szédülök el, ha fekvőhelyzetből hirtelen felegyenesedem? A húgy kiválasztás

csekély és sető színű-e? a rövid állás után nem-e hagy üledéket maga után? Nem-e poshad meg az étel a gyomorban mindjárt az evés után, s nem-e keletkezik puffadás és felbőgös? Nincsen-e gyakori szivdobogásom? Ezen különböző körülmények jölhetnek nem lépnek mind egyszerre fel, de a beteg egymás után szenved azokban, azon mérven, a mint a borzasztó betegség előbbre halad. Ha a baj már régi, akkor rövid száraz köhögés lép fel, melyet később körtünetek követnek. A kór nagyfokú előrehaladásával a felbőgös piszkos barna színt ölt, s a kezeket s lábakat hideg tapadás izzadság borítja. A máj és vesék ama kóros állapotának előbbre haladtával csúszs fájdalom állnak be, melyeknél a rendes gyógykezelés már teljesen sikertelen. Ezen baj emésztelenségből vagy emésztési gyengeségből származik, melyet egy kis adag alkalmas gyógyszer bevételevel elháríthatunk, ha azt mindjárt a kór felléptének kezdetén alkalmazzuk. Ennél fogva felelőbb fontos, hogy a baj mindjárt legelső fellépésekor helyesen kezeltessek, miután ekkor még egy kis adag gyógyszer is elegendő a baj orvoslására; sőt még ha már a baj befészkelte volna is magát, a valódi helyes gyógyszerrel még akkor is mindaddig fel nem kellene hagyni, míg a baj legkisebb nyoma is el nem tűnt, míg az étvágy ismét vissza nem tért, s az emésztési szervezet ismét tökéletesen helyre nincs állva. Ezen betegség ellen a legbiztosabb s leghatásosabb szer elvitázhatalanul a „Shäkerkivonat“, növényi készítmény, mely az alább felsorolt gyógyszer-tárak mindegyikében megszerezhető. Ezen kivonat a bajt alapjában támadja meg, s azt gyökerestől kírja a testből.

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a **Seigel-féle hashajtó tabletták** is van szükségök, a „Shäkerkivonattal“ kapcsolatban. A **Seigel-féle hashajtó tabletták** meggyógyítják a dugulást, elűzik a lázt és a meghűlést megszabadítják a főfájástól s elfolytják az epekiömlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemetesebb s egyszerű mind a legtekélyesebb tabletták minden eddig készítették között. A ki ezekkel csak

egy kísérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédeden s minden legkisebb fájdalom előidézése nélkül hat.

Ára egy palaezok „Shäker féle kivonattal“ 1 frt 25 kr., 1 doboz „**Seigel-féle hashajtó tablettáknak**“ 50 kr.

Magyarországi főraktár: Budapest, **Török József** gyógyszer-tára király-úteza 12. szám. Kecskemét: **Katona Zsigmond, Molnár János, Fejér István.**

MATTONI BUDAI-KIRÁLY
KESERÜVIZE
Több kiállításon jutalmat nyert.
Kapható minden gyógyszer-tár és kártya-ír kereskedésben.
MATTONI és WILLE
BUDAPESTEN.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legjobb asztali- és üdítő ital.
kítő hatásonak bizonyult köhögésnél, gégehajóknaál, gyomor- és hólyag-hurutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

HIRDETÉSEK.

Hirdetés.

A helybeli „Ahawa-weachwa“ szeretet és testvériség egylet rendes évi

közgyűlését
f. hó 28-án d. e. 10 órakor a szokásos helyiségen tartandja, melyre az egylet minden tagja ezennel oly figyelmeztetéssel hivatik meg, hogy netalán előterjesztendő indítványokat az alapszabályok 17. §-a értelmében az egylet választmányának adja be, hogy eleve tárgyalva, a közgyűlés elé terjesztessenek.

Kecskemét, 1885. évi június hó 18-án.

Kecskeméthy Hercz,
elnök.

Ház-eladás.

A néhai Sz. Tóth Imre hagyatékához tartozott II. tized 322. szám alatti gazdasági épületekkel bőven ellátott

H Á Z

szabadkézből eladó. — Értekezni lehet III. tized 201. szám alatt a tulajdonos

Sz. Tóth Ilona
Szabó Mártonnéval.

124 (3-1)

HIRDETÉS.

Tassy László örökösének 7. tized 47. sz. alatti

H Á Z A,

ügy Tassy Pál 7. t. 35. sz. alatti

H Á Z A

szabadkézből eladó.

Bor-eladás.

Tisztelettel értesitem a borvásárló n. é. közönséget, miszerént **700 akó** (396 hektoliter) jobbára saját termelésű borom eladó. — És pedig:
500 akó (282 hektoliter) kítő 2 éves fehér bor, akója 6 frt 50 kr., hektoliterje 11 frt 60 kr.
100 akó (56 hektoliter) 2 éves Bakator és Rizling, akója 7 frt 50 kr., hektoliterje 13 frt 30 kr.
100 akó (56 hektoliter) fehér, öreghegyi, mult évi termés, akója 5 frt, hektoliterje 9 forint
A borok mind tisztán kénezés (Einslag) nélkül kezelvők. Kaphatók egyes hordónként és akó- vagy hektoliter számra is. Nagyban vásárlók árleengedésben részesülnek. Vidékre és helyben a megrendelések a legfontosabban eszközöltetnek, s kívántra mustrák is küldetnek.
Kecskemét, 1885. június hóban.

Dékány Imre,
süresarnok-tulajdonos.

!! Bútorraktár átvétel !!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek becses tudására hozni, hogy a nagy-kőrösi útezában volt Salamon könyvkötő úr házában létező Steinbach Sándor úr féle budapesti

fiók bútorraktárt

átvettük. Ujonnán dusan felszerelt raktárunkban igen jutányos árak mellett kaphatók mindenféle szilárdan készült

asztalos- és kárpitos-bútorok

n. m.: háló-, ebédlő-, szalon- és vas-bútor-berendezések a leegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben; továbbá elvállalunk mindenféle kárpitosmunkák átdolgozását a legújabb divat szerint jutányos árak mellett.

A n. é. közönség pártfogását továbbra is kikérve, maradunk tisztelettel

Lévai Antal és Társa,

kárpitos és díszítő.

79 (6-6)

Biztos kereset!

Mindenki tőke és kockázat (risico) nélkül osztrák-magyar állam- és díjorsjegyek részletfizetés melletti eladása által az 1883. évi XXXI. tv. czikk szerint

havonta 100—300 frtot kereshet

nálunk. — Ajánlatok a jelen foglalkozás megnevezésével intézendők:

A fővárosi váltóútlejt-társaság
ADLER és társához
BUDAPESTEN.

A legfrisebb töltésű ásványos gyógyvizek

u. m.: Karlsbadi, Emsi, Gishübl, Halli és Lippiki jodvizek, Gleichenbergi, Kissingen, Rákóczi, Korintiezei, Marienbadi, Selter üveg és korskóban, Budai Ferencz József keserűvíz, legbiztosabb jóságú friss töltésű minőségben kapható az egész nyári idény alatt

Molnár János

gyógyszer-tárában.

96 (10-8)